

T.C.
Orman ve Su İşleri
Bakanlığı

AYI (*Ursus arctos*) SAYIMI

Artvin, Şavşat
10-12 Ekim 2012

T.C.
Orman ve Su İşleri Bakanlığı
Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
12. Bölge Müdürlüğü, Artvin Şube Müdürlüğü

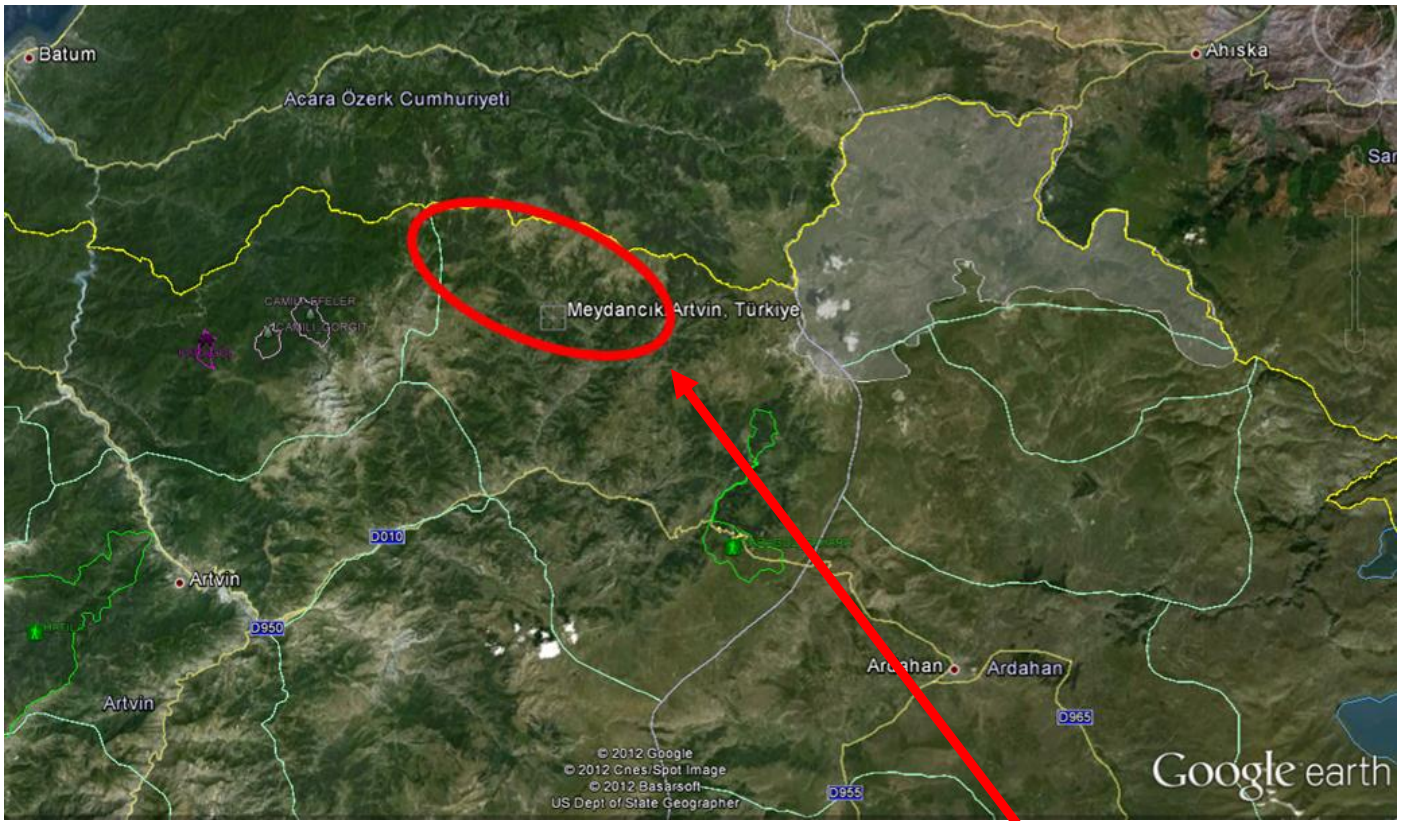
Telefon : 0466.2126048
Belgegeçer : 0466.2126049
E - Posta : artvin@ormansu.gov.tr
Web: www.artvin.ormansu.gov.tr

T.C.
Karadeniz Teknik Üniversitesi
Orman Fakültesi
Yaban Hayatı Ekolojisi ve Yönetimi Bölümü

Telefon : 0462.3772824
Belgegeçer : 0462.3257499
E - Posta: baskaya@ktu.edu.tr
Web : www.orman.ktu.edu.tr

Ayı (*Ursus arctos*) Sayımı, **Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü**, 12. Bölge Müdürlüğü ile Karadeniz Teknik Üniversitesi, Orman Fakültesi, **Yaban Hayatı Ekolojisi ve Yönetimi Bölümü** işbirliğinde, Artvin ili, Şavşat İlçesi, Meydancık, Papart Yaylası, Goman Yaylası, Bululay Mezrası, Nakvevi Yaylası, Soltisev Mezrası, Balıklı Mezrası, Akbiyık Mezrası, İmnazeler Mezrası, Taşköprü Mezrası, Meydancık Yaylası, Erikli Köyü, Yeşilce Köyü, Balıklı Köyü, Çağlıpınar Köyü ve Dodakana Yaylası'nı kapsayan alanda, 10-12 Ekim 2012 tarihleri arasında yapılmıştır.

*** Bu dökümanın herhangi bir kısmı, ilgili kurumlardan izin alınmadan yayınlanamaz.**

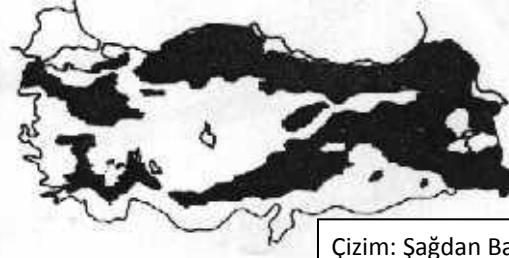

AYI (*Ursus arctos*)

Foto: Şağdan Başkaya

Morfolojisi: Uzunluğu 180-220 cm, kuyruk uzunluğu 8 -10 cm, omuz yüksekliği-cidago 85 - 125 cm ve ağırlığı ise ortalama 150 - 250 kg'dır. Bazı erkek bireyler 400-500 kg gelebilir. Tombul bir görünüme sahip olan gövdesinde başı gövdesine göre daha küçüktür. Alnı düz, kulakları nispeten kısa ve yuvarlaktır. Boynu kısa ve kalındır. Gözleri küçük, nispeten birbirine yakındır. Bacakları kısa, dolgun, ayaklar sık tüylerle kaplı, tabanları çıplaktır. Ayakları beşer parmaklı, tırnakları uzun ve kıvrıktır. Renkleri pas sarısı griden koyu kahverengi siyaha kadar değişir. Genellikle boz, koyu kahverengidirler.

Çizim: Şağdan Başkaya

Yaşama Ortamı: Yapraklı ve karışık ormanlarda, ormansız, bodur bitki örtüsüyle veya çıplak sarp dağlarda yaşar. Ülkemizde, sahilden başlayarak 4500 m yükseltiyeye kadar çıktıkları gözlenmiştir.

Biyolojisi: Genellikle gece dolaşırlar. Tedirgin edilmedikleri sakin yerlerde gündüz de hareket hindedirler. Genellikle tek dolaşırlar. Dişiler yavrularını yanlarında dolaştırır, bazen 3-4 yaşlı yavrular analarını izlerler. Hem bitki hem de et yiyerek beslenirler. Gıdalarını bitkilerin yeşil körpe kısımları, üzüksü ve etli meyveleri, yağlı ve nişastalı tohumlar, böcek ve larvalar, kuş yumurtaları, küçük ve büyük hayvanlar teşkil eder. Haziran-Temmuz aylarında çiftleşir. Gebelik süresi 7 ay olup, Ocak-Şubat aylarında 1-2, çok seyrek olarak daha fazla yavru yaparlar. Yavrular çok küçük (500 gr), çıplak denecek kadar seyrek tüylüdürler. Gözleri 30 gün sonra açılır. Yavaş büyürler, 3 yaşında cinsi erginliğe ulaşırlar, 30-40 yıl yaşarlar. İyi yüzerler, iyi tırmanabilirler. İnerini kuru yerlerde, kaya kovuklarında, mağaralarda, devrilmiş büyük ağaçların kök oyukları ve çıkıntıları altında yaparlar. Yataklarını düzledikten sonra, ot, yosun ve kuru dallarla döşerler. Kışların ağır geçtiği yerlerde, inlerde kış uykusuna girerler. Bu hakiki bir kış uykusu değildir. Zaman zaman inlerinden çıkarak ihtiyaç (boşaltım ve su içme gibi) giderirler.

Yayılış Alanı: Ülkemizde, Trakya, İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi hariç olmak üzere Batı, Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesi, Toros'lar, İç Ege Dağları ve Doğu Anadolu Bölgesinde yayılış göstermektedir (Şekil 9). Dünya üzerinde Avrupa, Asya, Kuzey Afrika'nın Atlas Dağları ve Kuzey Amerika'da yayılış gösteren ayı türleri içerisinde, Ayı (*Ursus arctos*) ülkemiz dışında Suriye, Lübnan, İsrail, İran, Kafkasya ve Transkafkasya'da yayılış göstermektedir.

YABAN HAYATI EKOLOJİSİ VE YÖNETİMİ BÖLÜMÜ

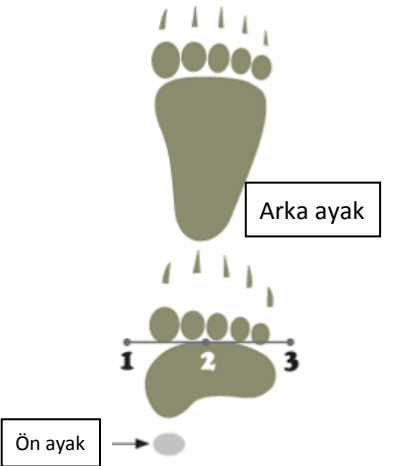
Karadeniz Teknik Üniversitesi, Orman Fakültesi, Yaban Hayatı Ekolojisi ve Yönetimi Bölümü, Trabzon
0462.3772824, 0532.6867809, baskaya@ktu.edu.tr, ebubekir@ktu.edu.tr, www.orman.ktu.edu.tr/yaban

Fotoğraflar: Şağdan Başkaya

Foto: Şağdan Başkaya

Ön ayak

Arka ayak

Grizzly Bear Front Paw and Rear Paw

- Ayı'nın ayak izi uzunluğu mümkünse hem topuktan en uç kısımdaki parmak ucuna kadar hem de topuktan en uçtaki tırnağın ucuna kadar ölçülmelidir. Ayak izi genişliği, izin en geniş yerinden ölçülmelidir.
- Eğer, genişlik ve uzunluk birbirine yakınsa ayak izi ön ayağa aittir. Eğer uzun kısım genişlikten yani eninden büyükse iz arka ayağa aittir.
- Ayak izi (pençe boyutu) ile vücut kilosu arasında bir kesin ilişki yoktur.

YABAN HAYATI EKOLOJİSİ VE YÖNETİMİ BÖLÜMÜ

Karadeniz Teknik Üniversitesi, Orman Fakültesi, Yaban Hayatı Ekolojisi ve Yönetimi Bölümü, Trabzon
0462.3772824, 0532.6867809, baskaya@ktu.edu.tr, ebubekir@ktu.edu.tr, www.orman.ktu.edu.tr/yaban

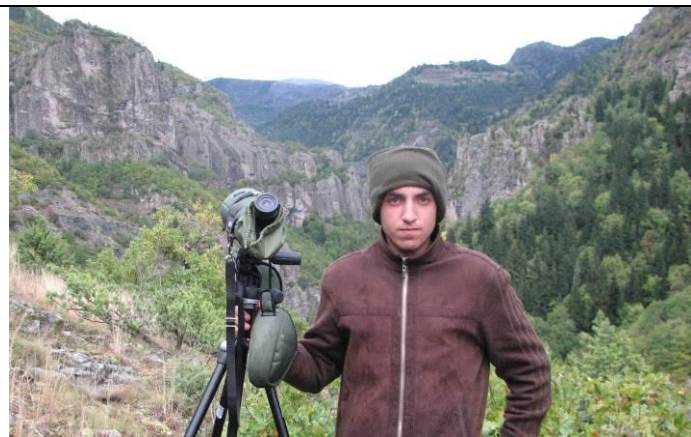

12. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
ARTVIN İL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
SAUSAT-MEYDANCIK AYI ENVANTERİ
EĞİTİM VE ARAZI ÇALIŞMASI . (10.10.2012)

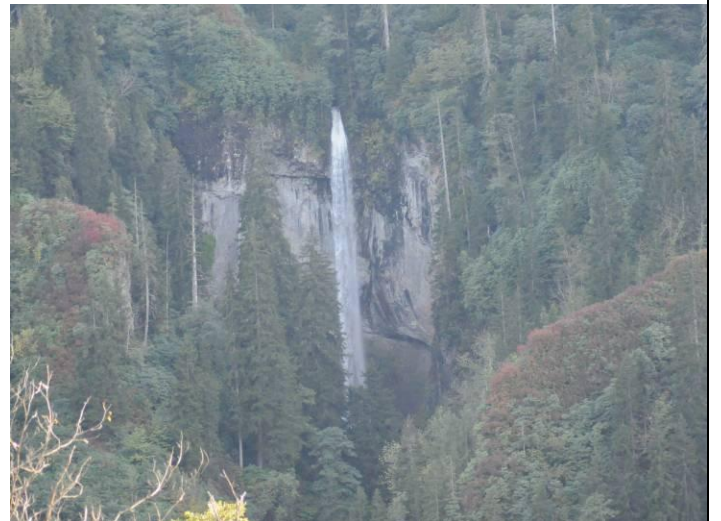
Adı- Soyadı	Görevi	Telefon No.	E-Mail	İmzası
Doç. Dr. Şağdan Başkaya	KTÜ Orman Fak. Yaban Hayatı Ekolojisi ve Yönetim Bölümü	532.6867809	baskaya@ktu.edu.tr	
Doç. Dr. Ebubekir Gandoğdu	"	705 934 3200	ebubekir@ktu.edu.tr	
Edva Tuna Pirselimoğlu	Doğu Kdz. Av. ve Yaban Hayatı Fed. Genel Sekreteri	509 873 1463 538 699 8341	etpirselimoğlu@opmail.com	
Alptuğ Sarı	KTÜ Yaban Hayatı Ek. ve Yönetim Arş. Gör.	535.639 7001	alptugsari@hotmail.com	
Ahmet Arpacık	" Arş. Gör.	537 577 4228	arpacikahmet@ktu.edu.tr	
Ebru Başkaya	Orm. Yık. Müh. KTÜ YEY Bölümü	5385 43 7061	ebrubaskaya1@gmail.com	
Halilberrakim AKPINAR	Çevre Tem. L.	05053523973		
Rza KAMİL	12. Bölge Müd. Av. 16 H. S. Müd.	05063238057	rkamil@orman.su.gov.tr	
Ahmet ARPACIK	KTÜ Yaban Hayatı Ek. ve Yönetim Arş. Gör.	05375774228	arpacikahmet@gmail.com	
Sedat KAZA	12. Bölge Müd. Şube. Müd.	0544 926 18 15	sedatkr@ormansu.gov.tr	
Erhan Gümüş	12. Bölge Müd. Müh. Şube. Müd.	05545604882	erhanumusos@hotmail.com	
Mehmet SÜBER	12. Bölge Müd. Artvin Şube. Müd.	0537 434 8283		
Murat EKİNCİ	12. Bölge Müd. Rehber	05348936601	murat0023@hotmail.com	
Majdat EKİNCİ	12. Bölge Müd. Rehber	05580258123	ceza-08-86@hotmail.com	
Ahmet ORAL	Or. Müh. Mem.	05369597155	ahmetoral@hotmail.com	
Enrah EKİNCİ	12. Bölge Müd. Rehber	0536 507 07 08	enrah-ekinci-08@hotmail.com	
Figül BİLGİN	Or. Müh. Mem.	0507 373 1662	e.bilgin-08@hotmail.com	
İSABALİ YILMAZ	AU Koruma Görevlisi	0533.695.1513		
Kemal ONGÜL	Rehber	0555978 2297	kemalongul@hotmail.com	
Vural YILMAZ	12. Bölge Müd. Rehber	0537 543 1451	georgiakurtueli08@hotmail.com	
Erdem ALTIN	Rehber	532 2099		
Metin ALTIN	12.10.2012 Rehber	0538 7004363		
Y. Emre KOCAK	Rehber	05318156728		

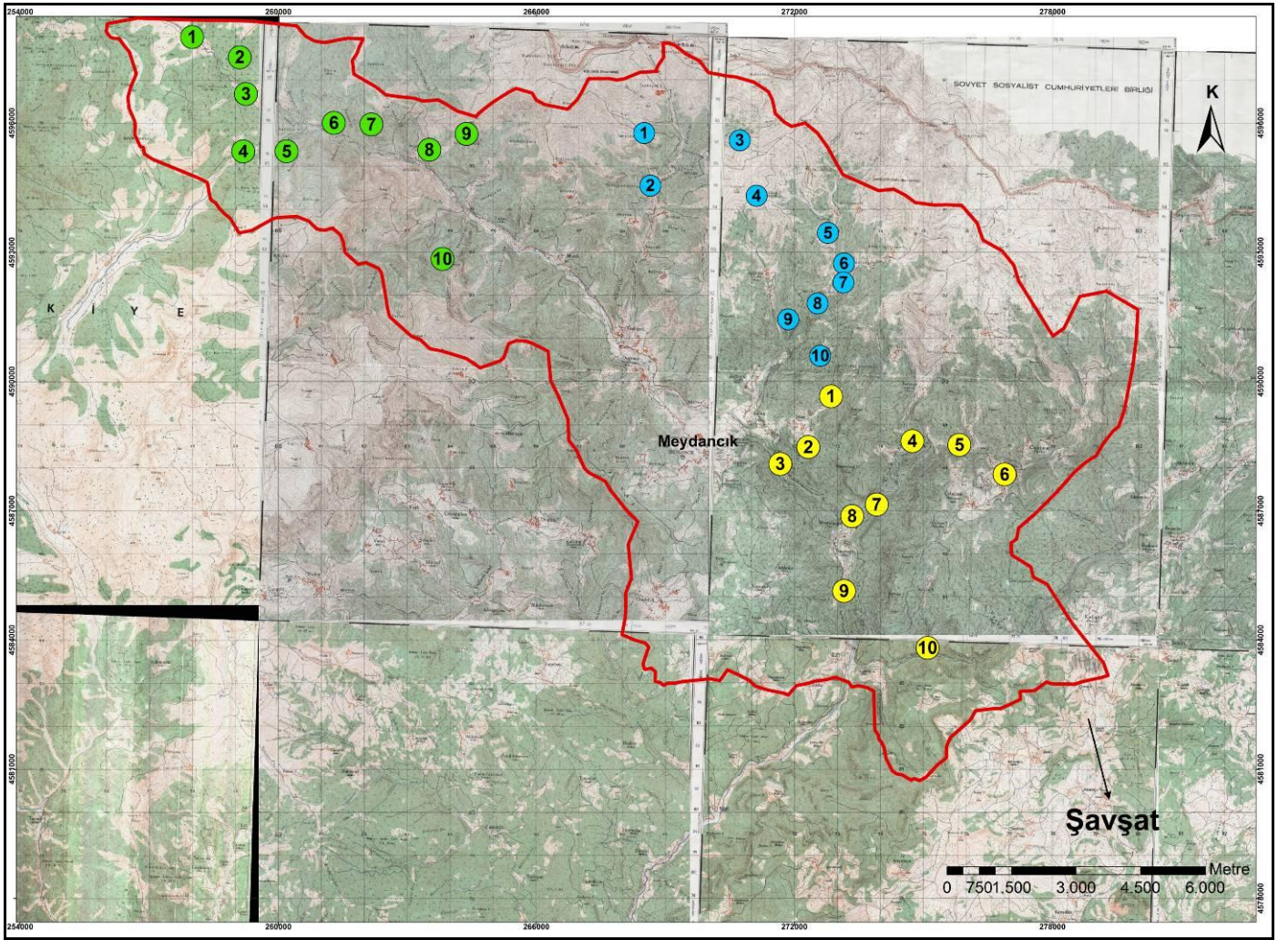

Borçka, Karagöl

Şekil: Ayı sayımı yapılan alan (kırmızı çizgi) ve gözlem yerleri ve Ekip Numaraları
(Yeşil:10 Ekim 2012, Mavi: 11 Ekim 2012, Sarı: 12 Ekim 2012)

Şavşat, Meydancık Yöresindeki Ayı Sayımın Olumlu Yönlerinden Birkaçı:

- Belli kurallar çerçevesinde yapılması, sistemli olması, kayıt tutulması.
- Yörede sonbaharda yapılan ilk Ayı sayımı olması.
- Bakanlık ile Üniversite işbirliğinde, eşgüdüm sağlanarak yapılan çalışmalardan biri olması.

Eki: Sayım yapılan alan ve gözlem noktalarını gösteren 1/25 Binlik topoğrafik harita